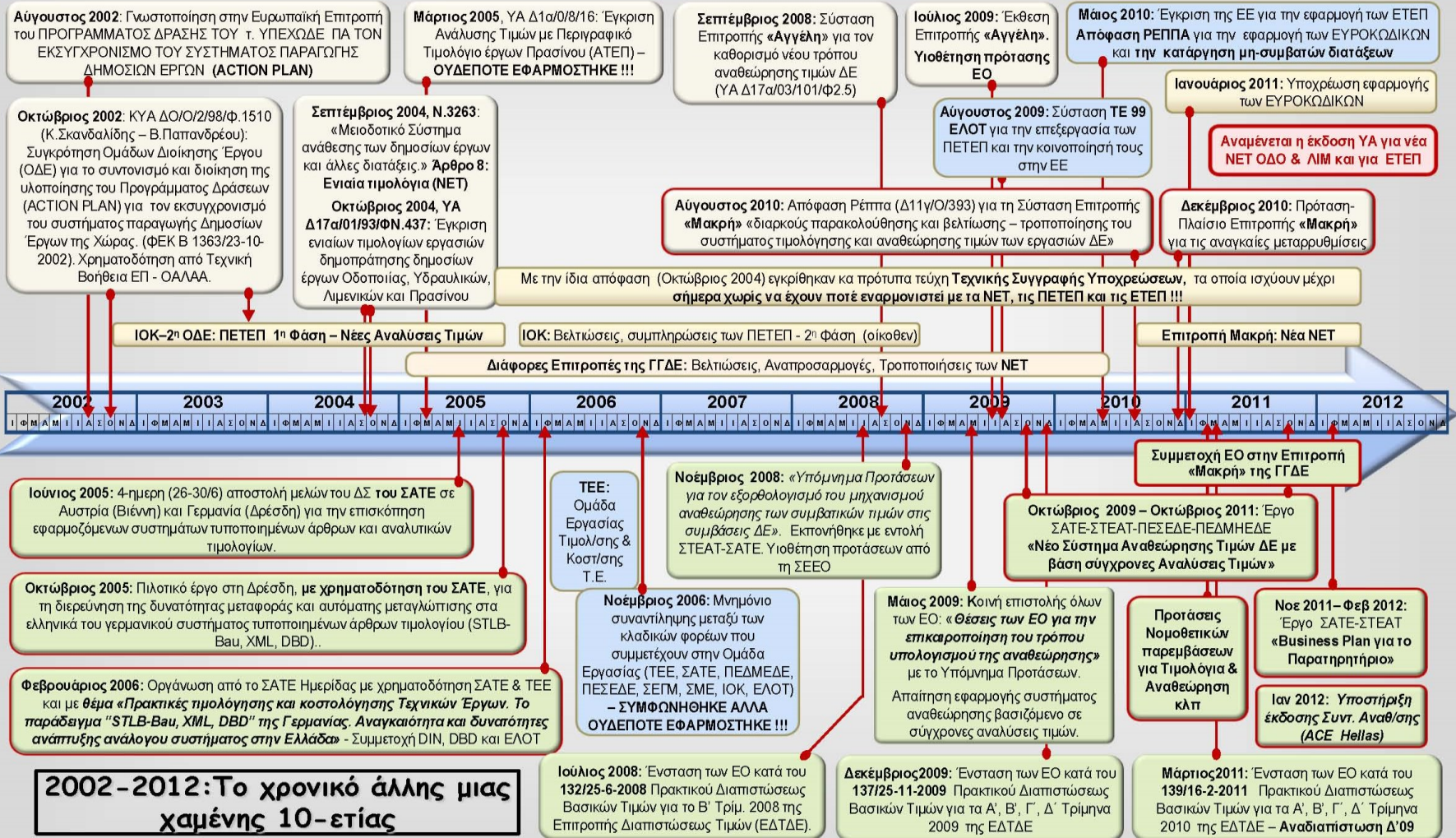

Ιστορικό προσπαθειών για την υιοθέτηση ολοκληρωμένου συστήματος τιμολόγησης των Τεχνικών Έργων - 1/3

Στις 6.3.2012 ο κος Εμμ. Βράιλας, ως ο τότε Αντιπρόεδρος των ΣΑΤΕ και ΣΤΕΑΤ, παρουσίαζε σε εκδήλωση στο ΤΕΕ μία εισήγηση στην ενότητα “Το νέο σύστημα αναλύσεων τιμών για τον προϋπολογισμό των δημοσίων έργων και την αναθεώρηση των τιμών» η οποία έφερε τον τίτλο «Το μετέωρο βήμα ενός εκσυγχρονισμού – το ιστορικό μίας χαμένης 10ετίας και κάμποσων εκατομμυρίων ευρώ».

Ας ρίξουμε μια ματιά σε μία σελίδα εκείνης της παρουσίασης ....

Το νέο Σύστημα Αναλύσεων Τιμών για τον Προϋπολογισμό των ΔΕ και την Αναθεώρηση των Τιμών

Ιστορικό προσπαθειών για την υιοθέτηση ολοκληρωμένου συστήματος τιμολόγησης των Τεχνικών Έργων -3/3

Για να είμαστε εδώ σήμερα με την θεματολογία του συγκεκριμένου πάνελ υπάρχει βάσιμη υποψία ότι θα παρουσιάσουμε **το ιστορικό μίας χαμένης 20ετίας πλέον ....**

Ας δούμε τις σημαντικότερες εξελίξεις σε αυτά τα 20 έτη στην προσπάθεια του Τεχνικού Κόσμου να υιοθετηθεί ένα αξιόπιστο σύστημα τιμολόγησης των Τεχνικών Έργων .

1. Αναλυτικά Τιμολόγια Δημοσίων Έργων

- Στα μέσα της **10ετίας του '70**, οπότε και θέσπισε το καθ' ύλην αρμόδιο ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ μία πλήρη σειρά τέτοιων τιμολογίων για τα έργα Οδοποιίας, Υδραυλικά, Λιμενικά και Οικοδομικά, (ΑΤΟΕ , ΑΤΕΟ, ΥΔΡ κλπ) αποτελούσαν το **βασικό σύστημα Τιμολόγησης των έργων**.
- **Δεν εκσυγχρονίσθηκαν ούτε ενημερώθηκαν** σχεδόν καθόλου τις τρεις τουλάχιστον επόμενες δεκαετίες - μόνη εξαίρεση το 1994 οπότε και έγινε μία μερική αναθεώρηση των τιμολογίων Οδοποιία.
- Η μη επικαιροποίηση έκτοτε των τιμολογίων αυτών και ο μη εμπλουτισμός τους με νέες εργασίες, νέα υλικά, νέες μεθόδους **αποδυνάμωσε την ισχύ τους**.

2. Ημιτελείς / Ατελείς προσπάθειες επικαιροποίησης

- **2ης Ομάδας Διοίκησης Έργου – ΙΟΚ** στο πλαίσιο υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης εκσυγχρονισμού των τεχνικών προδιαγραφών και των αναλυτικών τιμολογίων.
- Τα αποτελέσματα του έργου της 2ης ΟΔΕ συνοψίζονται στις εκθέσεις που δημοσιεύτηκαν στα ΕΔ του ΤΕΕ 2348 (20/06/05) και 2359 (19/09/05).
- Όλος ο τεχνικός κόσμος περίμενε να καρποφορήσουν αυτές οι προσπάθειες των φορέων, που η Πολιτεία είχε εμπλέξει προκειμένου να αποκτήσουμε τα σύγχρονα αυτά αναλυτικά τιμολόγια γενικής εφαρμογής για όλη την Χώρα.
- Δυστυχώς προέκυψαν τα **ασαφή, περιγραφικά τιμολόγια-τιμοκατάλογοι που ισχύουν τώρα.**

3. Ενιαία Τιμολόγια ή αλλιώς Τιμοκατάλογοι Σουφλιά (καταστροφική ανεπάρκεια)

- Τα **Ενιαία Τιμολόγια Εργασιών του ΥΠΕΧΩΔΕ** εφαρμόζονται από το τέλος του 2004 **ενιαία και υποχρεωτικά** από όλες τις αναθέτουσες αρχές στην Ελλάδα για τον προϋπολογισμό **κάθε δημοπρατούμενου έργου**, χωρίς να καλύπτουν ούτε το άμεσο κόστος των περιγραφόμενων εργασιών.
- Η τιμολόγηση αυτή **δεν** ανταποκρίνεται στις βασικές απαιτήσεις εναρμόνισης με την ευρωπαϊκή τυποποίηση και στην κοστολογική τεκμηρίωση με ενιαίο και αντικειμενικό τρόπο, ώστε να διασφαλίζεται η αποτίμηση όλων των συντελεστών παραγωγής (εργατικά, υλικά, εξοπλισμός) που απαιτούνται για την τεχνικά άρτια εκτέλεση των εργασιών.
- Οι «τιμοκατάλογοι» καθορίστηκαν μονομερώς ως ανώτατες τιμές, χωρίς αιτιολόγηση και τεκμηρίωση.

4. Πρωτοβουλία ΣΑΤΕ - Γερμανικό σύστημα “STLB-Bau,XML,DBD”

- Ο ΣΑΤΕ, πήρε πρωτοβουλία που αφορά στη χρήση τυποποιημένων περιγραφικών άρθρων και αντίστοιχων αναλύσεων τιμών και κατέληξε στην ανάδειξη της **αναγκαιότητας υιοθέτησης ενός ολοκληρωμένου συστήματος τιμολόγησης και κοστολόγησης των Τεχνικών Έργων**, εναρμονισμένου με τις ευρωπαϊκές πρακτικές και την ευρωπαϊκή τυποποίηση.
- Υπήρξε ανταπόκριση από όλους τους σχετιζόμενους φορείς (ΕΛΟΤ, ΤΕΕ, ΙΟΚ, Εργοληπτικές Οργανώσεις, Μελετητικές Οργανώσεις) η οποία και εκφράστηκε στην **σχετική ημερίδα που διοργάνωσε ο ΣΑΤΕ το 2006**, με προσκεκλημένους **Γερμανούς και Αυστριακούς ειδικούς**, οι οποίοι, μεταξύ άλλων, έκαναν σαφή ότι:
  - Το εγχείρημα αυτό θα πρέπει να γίνει με τη σύμπραξη και του ΕΛΟΤ
  - Θα πρέπει να σχηματοποιηθεί ο «Βασικός Εντολέας» από την ελληνική πλευρά και να διασφαλιστεί η αποδοχή του συστήματος από όλα ενδιαφερόμενα μέρη.

5. Ομάδα εργασίας ΤΕΕ για υιοθέτηση ενός συστήματος στα πρότυπα του Γερμανικού “STLB-Bau,XML,DBD”

Η συνέχεια όμως δεν ήταν το ίδιο ενθαρρυντική, παρά το γεγονός ότι μεταξύ των ενδιαφερόμενων φορέων (ΕΛΟΤ, ΤΕΕ, ΙΟΚ, Εργοληπτικές Οργανώσεις, Μελετητικές Οργανώσεις) που συμμετείχαν στην Ομάδα Εργασίας του ΤΕΕ συνομολογήθηκαν μία σειρά ζητουμένων που έθεταν στη σωστή βάση τις προοπτικές του κοινού εγχειρήματος και κυρίως ότι το ζητούμενο είναι η ανάπτυξη, η λειτουργία και ο διαρκής εμπλουτισμός και ενημέρωση ενός ενιαίου, ολοκληρωμένου, αξιόπιστου και δυναμικού συστήματος διαμόρφωσης του προϋπολογισμού, κοστολόγησης των εργασιών και στατιστικής αποτύπωσης της δαπάνης εκτέλεσης των τεχνικών έργων και των συντελεστών παραγωγής τους στην Ελλάδα.

6. «Ανάπτυξη Συστήματος Αναθεώρησης Τιμών Δημοσίων Έργων» - Ανάθεση σε ανεξάρτητο οίκο από 4 Ε.Ο.

- Ορίσθηκε επιτροπή από το Υπουργείο με συμμετοχή και εκπροσώπων Ε.Ο. με θέμα «Σύσταση επιτροπής για την επικαιροποίηση του τρόπου υπολογισμού της αναθεώρησης των τιμών εργασιών Δημοσίων έργων.» (Δ17α/03/101/Φ.2.5/27-8-2008-Ορθή επανάληψη 1/9/2008).
- Οι εργασίες της επιτροπής διήρκεσαν επί **9μηνο** περίπου και σε αλληπάλληλες συνεδριάσεις εξετάσθηκαν όλες οι πλευρές του σοβαρού αυτού θέματος. Μετά την λήξη των εργασιών της επιτροπής, οι εργοληπτικές οργανώσεις υπέβαλαν στο Υπουργείο κοινή επιστολή (στις 28/5/2009) με τις θέσεις τους.
- Σε αυτό το πλαίσιο οι **Ε.Ο.** ανέλαβαν πρωτοβουλία, η οποία αφορά στην ανάθεση του έργου «Ανάπτυξη Συστήματος Αναθεώρησης Τιμών Δημοσίων Έργων» με πλήρη χρηματοδότηση 4 Ε.Ο. (ΣΑΤΕ, ΣΤΕΑΤ, ΠΕΣΕΔΕ, ΠΕΔΜΗΕΔΕ) σε ανεξάρτητο οίκο την περίοδο 2009 – 2011.

7. «Συγκρότηση Επιτροπής παρακολούθησης και βελτίωσης του συστήματος τιμολόγησης έργων»

- Συνεστήθη πολυμελής Επιτροπή με Υπουργική Απόφαση τον 8/2010 με αντικείμενο τη «**Διαρκή παρακολούθηση και βελτίωση – τροποποίηση του συστήματος τιμολόγησης και αναθεώρησης τιμών των εργασιών ΔΕ**».
- **Υποβλήθηκε** προς το ΥΠΥΜΕΔΙ το 10/2010 **Πρόταση – Πλαίσιο** κοινής αποδοχής για τις αναγκαίες δράσεις εκσυγχρονισμού και βελτίωσης του συστήματος τιμολόγησης των Δ.Ε.
- Μεταξύ αυτών και η επιτακτική ανάγκη αναβάθμισης – χωρίς κρατική επιβάρυνση – της λειτουργίας και της εγκυρότητας της Επιτροπής Διαπίστωσης Τιμών Δημοσίων Έργων (ΕΔΤΔΕ) μέσω ενός «**Παρατηρητηρίου Συντελεστών Παραγωγής Τεχνικών Έργων**», το οποίο οφείλει να λειτουργεί ανταποδοτικά, χωρίς καμία επιβάρυνση, αλλά και εξάρτηση, από τον κρατικό προϋπολογισμό, στο πλαίσιο μιας πολύ-συμμετοχικής, κλαδικής δομής, κατ' αναλογία με αντίστοιχους ευρωπαϊκούς οργανισμούς.

8. Επιχειρησιακό πλάνο ανάπτυξης Παρατηρητηρίου Συντελεστών Παραγωγής Τεχνικών Έργων.

- Οι δύο Ε.Ο. ΣΑΤΕ και ΣΤΕΑΤ ανέθεσαν στην ΕΥ με πλήρη χρηματοδότηση την σύνταξη μελέτης **Επιχειρησιακού πλάνου ανάπτυξης του Παρατηρητηρίου** που τελικώς ολοκληρώθηκε τον **Φεβρουάριο του 2012**.

9. Ολοκληρωμένο Υπόδειγμα

- Το πιλοτικό έργο (6) των Ε.Ο., και το Επιχειρησιακό πλάνο ανάπτυξης του Παρατηρητηρίου (8) **υποβλήθηκαν** και στην **αρμόδια επιτροπή** του ΥπΥΜΕΔΙ για έλεγχο και κρίση αλλά και στην **πολιτική ηγεσία** του ΥπΥΜΕΔΙ, αποτελώντας ένα ολοκληρωμένο υπόδειγμα

10. Εθνικό Σύστημα Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Δημοσίων Έργων και Μελετών: Η πρώτη απόπειρα

- Στον Ν. 4313/2014 του ΥΠΥΜΕΔΙ, άρθρο 70, προβλέφθηκε η σύσταση και λειτουργία «Εθνικού Συστήματος Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων», με τη συμμετοχή όλων των φορέων του κλάδου.
- Δεν συστάθηκε ποτέ.

11. Εθνικό Σύστημα Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Δημοσίων Έργων και Μελετών: Η εξαφάνιση

- Με τον Ν.4412/2016 απαλείφθηκε η Α.10 πρόβλεψη με την υπόσχεση σχετικών ρυθμίσεων με νέο ειδικότερο νόμο.
- Οι ρυθμίσεις δεν έγιναν ποτέ.

12. Υπουργική απόφαση στις 6.2.018 με θέμα «Συγκρότηση Ομάδας Εργασίας' στη Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών»

- Για την προσέγγιση των γενικών αρχών και μεθοδολογίας για τον προϋπολογισμό και την κοστολόγηση τεχνικών έργων με σκοπό την αποτροπή αποδοχής τυχόν επιζήμιων για το δημόσιο συμφέρον οικονομικών προσφορών κατά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων έργων.
- Η Ο.Ε. ανέλαβε να προχωρήσει σε συγκεκριμένες ενέργειες και, μεταξύ άλλων, να διαμορφώσει και να εισηγηθεί **ένα σχέδιο δράσης** και κατάλληλη **οργανωτική δομή** για την ανάπτυξη ενός βιώσιμου σχήματος διαρκούς υποστήριξης ενημέρωσης και λειτουργίας στο πλαίσιο ενός **Εθνικού Συστήματος Τεχνικών Προδιαγραφών Τιμολόγησης και Κοστολόγησης Τεχνικών Έργων**.
- Μηδενική περαιτέρω εξέλιξη αφού τα παραδοτέα της ΟΕ δεν αξιοποιήθηκαν.

13. Ενιαίο Σύστημα Τιμολόγησης και Τεχνικών Προδιαγραφών Έργων και Μελετών: Η αναγέννηση

- Εκ νέου θέσπισή του τον Μάρτιο του 2021, με τον **N.4782/2021**.
- Δεν έχει ακόμη λειτουργήσει αφού χρειάστηκαν αφενός να περάσουν **13 μήνες** για να εκδοθεί η προβλεπόμενη από το νόμο ΚΥΑ τον **Απρίλιο του 2022**, και μέχρι και σήμερα, δηλαδή είκοσι μήνες μετά, δεν έχει συγκροτηθεί το **ΔΣ της Εταιρείας** αφού εκκρεμεί ο ορισμός με Υπουργική απόφαση των τριών εναπομενόντων μελών που συγκροτούν το ΔΣ, δηλαδή του Προέδρου και Δ/ντος Συμβούλου και του εκπροσώπου του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

Συμπέρασμα -1

- **Κοινή διαπίστωση** όσων μετέχουν στην παραγωγή Τεχνικών Έργων είναι ότι η Ελλάδα στερείται τα τελευταία 30 χρόνια ενός ολοκληρωμένου, ενιαίου και συνεκτικού, αξιόπιστου και δυναμικού συστήματος αποτίμησης των συντελεστών παραγωγής, τιμολόγησης των τεχνικών έργων και τεκμηρίωσης της δαπάνης κατασκευής τους, σε συνδυασμό με ένα πλήρες σύστημα σύγχρονων και εναρμονισμένων τεχνικών προδιαγραφών,
- **καθίσταται** κρίσιμη η κάλυψη αυτού του ελλείμματος, ώστε να μπορεί η Πολιτεία να προϋπολογίζει σωστά, άρα και να σχεδιάζει στρατηγικά τα έργα και τις υποδομές της χώρας αξιοποιώντας αξιόπιστα δεδομένα,
- **επιβάλλεται** η συγκρότηση, η ανάπτυξη και η λειτουργία ενός ολοκληρωμένου συστήματος Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης των Τεχνικών Έργων και Μελετών, με επιστημονικά έγκυρο και οικονομικά βιώσιμο και ανταποδοτικό τρόπο, ανεξάρτητα από τις εκάστοτε πολιτικές και οικονομικές συγκυρίες.

Συμπέρασμα -2

- Οι Εργοληπτικές Οργανώσεις σχεδόν 20 από αυτά τα έτη προσπαθούν συστηματικά και με μεγάλο κόστος να πετύχουν τα εύλογα και αυτονόητα που εφαρμόζονται σε πληθώρα άλλων χωρών, είτε περισσότερο είτε λιγότερο ανεπτυγμένες από την Ελλάδα.
- Εάν σε αυτά τα 20 έτη είχαμε υιοθετήσει βέλτιστες ευρωπαϊκές πρακτικές (από Γερμανία, Αυστρία, Ισπανία, Μ. Βρετανία) και είχαμε προχωρήσει σε συνέργειες με αντίστοιχους ευρωπαϊκούς οργανισμούς, όπως συστηματικά ζητάμε οι ΕΟ από όλες τις πολιτικές ηγεσίες του Υπουργείου Υποδομών / πρώην ΥΠΕΧΩΔΕ, σήμερα θα είχε ήδη αντιμετωπιστεί, αντικειμενικά και τεκμηριωμένα, το ζήτημα της πανθομολογούμενης ανόδου των τιμών και ανάλογης διαμόρφωσης των συντελεστών αναθεώρησης των συμβάσεων δημοσίων έργων - με τρόπο αδιαμφισβήτητο – και δεν θα χρειαζόταν η προβλεπόμενη κατ' εξαίρεση διαδικασία έκδοσης Υπουργικών Αποφάσεων.

Ελπίζω σήμερα να είναι η τελευταία παρουσίαση των προσπαθειών των Ε.Ο. για την θεσμοθέτηση και λειτουργία ενός αξιόπιστου συστήματος κοστολόγησης των έργων και αναθεώρησης των τιμών τους, υπό την έννοια να μην απαιτηθεί μία ακόμη δεκαετία προσπαθειών.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!